

Elu. i. kiad. 4
ként kiadás

J a v a s l a t
a könyvkiadási terv készítésének irányelveire

I. Általános irányelvek

- 1./ A könyvkiadási tervek elsősorban a kutatási tervekhez kapcsolódnak. A kiadandó műveknek elsősorban a döntő fontosságú és az esetleg elmaradt területek fejlődését kell elősegítenie, egyben dokumentálnia kell a magyar tudomány fejlődését és eredményét.
- 2./ A tudományos művek magyar vagy témájuktól függően idegen nyelven, esetleg mindkettőn jelenjenek meg.
- 3./ Azokon a területeken, ahol tudományos életünk sajátos fejlődése következtében elmaradás van, vagy amely fontos területen csak hosszabb lejáratu megbízások útján nyerhetünk megfelelő munkákat, ott elsősorban alkalmas szovjet munkák fordításával kell a hiányt pótolni. Ha megfelelő szovjet vagy népi demokratikus országban megjelent munka nem áll rendelkezésre, más külföldi munkák is lefordíthatók.
- 4./ Helyesebb arányt kell kialakítani a monográfiák és a dokumentum-publikációk között az előbbiek javára. Gyakorlattá kell tenni, hogy egyes anyagok a kutatók számára esetleg kéziratban legyenek hozzáférhetőek, továbbá lehetővé kell tenni, hogy azok a dokumentum- és forrásgyűjtemények, amelyek a tudományos kutatók szűk körét érinti, fotókópiában /mikrofilm/ is hozzáférhetőek legyenek.
- 5./ A kiadásra javasolt művek fontossági sorrendjét a következők figyelembevételével kell megállapítani:
 - a/ Uj kutatási eredményeket dokumentáló művek.
 - b/ A népgazdasági terv vagy a kulturális forradalom időszerű kérdéseivel foglalkozó fontosabb művek.
 - c/ Az idealista szemléletű reakciós elméletekkel szemben jelentőséggel bíró művek.
 - d/ Haladó hagyományok ápolására szolgáló tudománytörténeti jellegű művek.
 - e/ A világ haladó tudományos közkincsét képező klasszikus művek.
 - f/ A tudományos káderutánpótlás fejlesztését szolgáló művek /kézikönyvek, összefoglaló művek, szöveg- és anyag-kiadványok/.
 - g/ A felsorolt kategóriákba nem illő, de valamely tudományág különleges szükségletei következtében az illető tudományág fejlődéséhez feltétlenül szükséges művek.
 - h/ A tudomány iránt érdeklődők, elsősorban egyetemet végzett fiatalok /gyakorló orvosok, mérnökök. stb./ igényét kielégítő művek.

- 6./ A lektorok lehetőleg akadémikusok, vagy minősítettek legyenek
- 7./ A tudománytörténeti művek egyik lektora feltétlenül történész legyen
- 8./ A kiadásra javasolt mű terjedelmét a tematika alapján a lehetőség szerint az eddigieknél pontosabban kell meghatározni.
- 9./ Könyvirási vagy szerkesztési megbízásoknál lehetőleg figyelemmel kell lenni arra, hogy egy személy egyszerre csak egy könyvirási vagy szerkesztési megbízást kapjon.

II. Az 1959 évi terv készítésének irányelvei

- 1./ Az Arany János kritikai kiadás befejezését sürgetni kell. A Mikszáth kritikai kiadás köteteinek megjelentetésében lemaradás tapasztalható, ezért a kéziratok készítését fokozni kell. A kritikai kiadások köteteinek megjelentetésekor tapasztaltak felhasználásával meg kell indítani Jókai Mór műveinek kritikai kiadását is.
- 2./ A történettudomány területéről az elmúlt év során csökkent az önálló kutatásokon alapuló monográfiák száma. Az e téren mutató elmaradást be kell hozni, ugyanakkor a forráskiadások, dokumentum-publikációk arányát csökkenteni kell. A közgazdasági irodalom területén mutató javulást fokozni kell.
- 3./ Az agrártudományok területén mutatózik a legnagyobb elmaradás. Az osztály vizsgálja meg az elmaradás okait és határozza meg, melyik területről milyen jellegű művek készüljenek.
- 4./ A Műszaki Tudományok Osztálya vizsgálja meg, hogy esetleg a gépészet területén milyen művet lehetne megjelentetni.
- 5./ A vegyészet területéről az elmúlt évek során ha a kötetek számát tekintve nem is, de érdemben kétségtelenül fejlődés van, mert korábban /1954-55/ csak fordítások jelentek meg, míg az utóbbi években magyar szerzők munkáját is kiadta az Osztály. Az eredmény azonban ki nem elégítő, ezért az Osztály vizsgálja meg, melyik területről készülhetne monográfia.
- 6./ A Kis Lexikon anyagának kétharmad részét az év során meg kell jelentetni.
- 7./ Az Értelmező Szótár kiadását meg kell kezdeni.

III. Ügyviteli követelmények

- 1./ Az osztályok legkésőbb augusztus hó végéig az Akadémiai Kiadóval tárgyalják meg, hogy 1959-ben mit kívánnak megjelentetni. A kéziratok készültségi fokát és pontos ivterjedelmét feltét-

lenül vegyék figyelembe. A megbeszélések során egyeztessék az osztály távlati tervét is. Vizsgálják meg, hogy az évek óta szereplő címek közül melyek azok, amelyeket esetleg törölni lehet.

2./ Az osztályok 1959 évi /exporttal együtt/ ivkeretét, ill. az osztályok közti arányokat a KFB az elkészült kéziratok ismeretében határozza meg.

3./ Az osztályok az 1959 évi kiadási, tartalék és a távlati tervben szereplő mindegyik műről közölgék:

a/ a mű szerzőjét, címét, a gyűjteményes munkák szerkesztőjét, lektorait, kb.-i ivterjedelmét /40.000 "n"-es szerzői ivben/, a kézirat elkészítésének határidejét, a gondozó intézmény címét;

b/ rövid 2-3 soros indokolásban

- a javasolt mű melyik kutatási tervhez vagy témához kapcsolódik,
- az osztály tervén illetve az egyes tudományágakon belül miért választották az egyes művek közti arányt /monográfia, anyagközlés, fordítás, intézeti kiadvány/,
- a fordítást személy szerint ki javasolta és megjelentetését mi indokolja.

4./ Az Akadémiai Kiadó az 1959 évi tervben és tartaléktervben szereplő művek egyedi kalkulációját is közölje.

Budapest, 1958. július 21.

Csürös Zoltán s.k.
akadémikus
a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság
titkára

8. július 23.

1115/F

Tolnai Gábor elvtársnak,
a Tudományos Minősítő Bizottság titkára
B u d a p e s t .

Az Elnökségi Kollégium a TMB újjászervezésével
illetve a tudományos minősítésekkel kapcsolatban a következő
határozatot hozta:

A határozatok alapján Tolnai elvtárs készítse el a tvr. tervezetét és azt Bognár és Kónya Albert elvtársaknak mutassa be. Az egyeztetett javaslatot augusztus 3.-ig terjessze jóváhagyásra Rusznyák elnök elvtárs és Fogarasi alelnök elvtárs elé. A tervezetet a megfelelő minisztertanácsi illetve elnöki tanácsi előterjesztés formájában kell elkészíteni, hogy a jóváhagyás után mielőbb beterjeszthető legyen.

Bognár
Bognár Géza
főtítkárhelyettes

8. július 23.

416/F

S z a b ó I n r e
osztálytitkár elvtársnak,
B u d a p e s t .

Az Elnökségi Kollégium a Történelmi Szemle című folyóirat megjelentetésére vonatkozó javaslatot az osztálynak visszaküldi az alábbiakkal:

- 1./ Az Elnökségi Kollégium olvben helyesli a folyóirat megjelentetését azzal a feltétellel, hogy az Osztály a 25.000 ft-os szubvenciót a maga részéről biztosítja.
- 2./ Szükségemnek tartja, hogy az Osztály /Történelmi Bizottság, osztályvezetőség/ tisztázza a Történelmi Szemle és a Századok párhuzamosságát illetve alakítsa ki a kettő profilját. Különösen figyelembe vevőnek tartja, hogy a világtörténelmi tanulmányok valamint a legújabbkori magyar történelmi tanulmányok mely folyóiratban kapnak helyet.
- 3./ Az osztályvezetőség fentiekben történő állásfoglalása és javaslata alapján dönt véglegesen az Elnökség.

Bognár
Bognár Géza
főtitkárhelyettes

8. július 23.

HAH/F

Geleji Sándor
osztálytitkár elvtársnak,
Budapest.

Az Elnökségi Kollégium egyetért a Humboldt
Évfordulóval kapcsolatos akadémiai előkészületekkel, azonban
nem átja szükségét külön emlékbizottság létrehozásának, ellen-
ben felkéri és felhatalmazza a VI. Osztály osztályvezetőségét,
hogy az ezzel kapcsolatos teendőket lássa el, és az előkészítő
munkába a megfelelő osztályokat vonja be.

Bognár
Bognár Géza
főtítkárhelyettes

8. július 23.

#13/15

P á r i s János
elvtárs részére.

Tekintettel arra, hogy Hadrovics László levelező tag ügyében vita van az I. Osztály és az Egyetemi Pártszervezet között, az Elnökségi Kollégium kéri, hogy mint az Akadémia Hivatala Pártszervezete titkára lépjen érintkezésbe az egyetemi pártszervezettel annak tisztázása érdekében, hogy miért nem javasolják Hadrovics László Szovjetunióba történő kiküldetését.

A mellékelt feljegyzés tartalmazza az ügy többi vonatkozásait.

Bognár
Bognár Géza
főtitkárhelyettes

J a v a s l a t

a könyvkiadási terv készítésének irányelveire

I. Általános ^{indulások} szempontok

- 1./ A könyvkiadási tervek elsősorban a kutatási tervekhez kapcsolódnak. A kiadandó műveknek elsősorban a döntő fontosságú és az esetleg elmaradt területek fejlődését kell elősegítenie, egyben dokumentálnia kell a magyar tudomány fejlődését és eredményét.
- 2./ A tudományos művek magyar vagy témájuktól függően idegen nyelven, esetleg mindkettőn jelenjenek meg.
- 3./ Azokon a területeken, ahol ~~x~~ tudományos életünk sajátos fejlődése következtében elmaradás van, vagy amely fontos területen csak hosszabb lejáratu megbízások útján nyerhetünk megfelelő munkákat, ott elsősorban alkalmas szovjet munkák fordításával kell a hiányt pótolni. Ha megfelelő szovjet vagy népi demokratikus országban megjelent munka nem áll rendelkezésre, más külföldi munkák is lefordíthatók.
- 4./ Helyesebb arányt kell kialakítani a monográfiák és a dokumentum-publikációk között az előbbiek javára. ^{Garantáltan kell tenni,} ~~Megfontolandó~~ hogy egyes anyagok a kutatók számára esetleg kéziratban legyenek hozzáférhetőek, továbbá lehetővé kell tenni, hogy azok a dokumentum-és forrásgyűjtemények, amelyek a tudományos kutatók szűk körét érinti, fotókópiában /mikrofilm/ is hozzáférhetőek legyenek.
- 5./ A kiadásra javasolt művek fontossági ^{szempontjai} a következőkben ~~leírva~~ ^{megállapítani:} *szempontjai*
a/ ~~Az~~ ^{új} kutatási eredményeket dokumentáló művek. *szempont*
b/ A népgazdasági terv vagy a kulturális forradalom ^{aktuális} ~~súly-~~ ^{időrendű} ~~ponti~~ kérdéseivel foglalkozó fontosabb művek.
c/ ~~Még meglévő vagy csökevényesen meglévő~~ ^{de} ~~idealista szemléletű,~~ ^{alkalmas} ~~reakciós elméletek~~ ^{alkalmas} művek.
d/ Haladó hagyományok ápolására szolgáló tudománytörténeti jellegű művek.
e/ A világ haladó tudományos közkincsét képező klasszikus művek.
f/ A tudományos káderutánpótlás fejlesztését szolgáló művek /kézikönyvek, összefoglaló művek, szöveg-és anyag-közlések/.
g/ A felsorolt kategoriákba nem illő, de valamely tudományág különleges szükségletei következtében az illető tudományág fejlődéséhez feltétlenül szükséges művek.
h/ A tudomány iránt érdeklődők, elsősorban egyetemet végzett fiatalok /gyakorló orvosok, mérnökök stb./ igényét kielégítő művek.

9
Különben
jelentőse-
gel lesz

- 6./ A lektorok lehetőleg akadémikusok, vagy minősítettek legyenek.
- 7./ A tudománytörténeti művek egyik lektora feltétlenül történész legyen.
- 8./ A kiadásra javasolt mű terjedelmét a tematika alapján a lehetőség szerint az eddigiéknél ~~hokkal~~ pontosabban kell meghatározni.
- 9./ Könyvirási vagy szerkesztési megbízásoknál lehetőleg figyelemmel kell lenni arra, hogy egy személy egyszerre csak egy könyvirási vagy szerkesztési megbízást kapjon.

II. Az 1959 évi terv készítésének irányelvei

- 1./ Az Arany János kritikai kiadás befejezését sürgetni kell. A Mikszáth kritikai kiadás köteteinek megjelentetésében lemaradás tapasztalható, ezért a kéziratok készítését fokozni kell. A kritikai kiadások köteteinek megjelentetésekor tapasztaltak felhasználásával meg kell indítani Jókai Mór műveinek kritikai kiadását is.
- 2./ A történettudomány területéről az elmúlt év során csökkent az önálló kutatásokon alapuló monográfiák száma. Az e téren mutató elmaradást be kell hozni, ugyanakkor a forráskiadások, dokumentum-publikációk arányát csökkenteni kell. A közgazdasági irodalom területén mutató javulást fokozni kell.
- 3./ Az agrártudományok területén mutató a legnagyobb elmaradás. Az osztály vizsgálja meg az elmaradás okait és határozza meg, melyik területekről milyen jellegű művek készüljenek.
- 4./ A Műszaki Tudományok Osztálya vizsgálja meg, hogy esetleg a gépészet területén milyen művet lehetne megjelentetni.
- 5./ A vegyészet területéről az elmúlt évek során ha a kötetek számát tekintve nem is, de érdemben kétségtelenül fejlődés van, mert korábban /1954-55/ csak fordítások jelentek meg, míg az utóbbi években magyar szerzők munkáját is kiadta az Osztály. Az eredmény azonban ki nem elégítő, ezért az Osztály vizsgálja meg, melyik területről készülhetne monográfia.
- 6./ A Kis Lexikon anyagának kétharmad részét az év során meg kell jelentetni.
- 7./ Az Értelmező Szótár kiadását meg kell kezdeni.

III. Ügyviteli szempontok

- 1./ Az osztályok legkésőbb augusztus hónapban az Akadémiai Kiadóval meg, hogy 1959-ben mit kívánnak megjelentetni. A kéziratok készültségi fokát és pontos ivterjedelmét feltétlenül

vegyék figyelembe. A megbeszélések során egyeztessék az osztály távlati tervét is. Vizsgálják meg, hogy az évek óta szereplő címek közül melyek azok, amelyeket esetleg törölni lehet.

2./ Az osztályok 1959 évi /exporttal együtt/ ivkeretét, ill. az osztályok közti arányokat a KFB az elkészült kéziratok ismeretében határozza meg.

3./ Az osztályok az 1959 évi kiadási, tartalék és a távlati tervben szereplő mindegyik műről közölgék:

a/ a mű szerzőjét, címét, a gyűjteményes munkák szerkesztőjét, lektorait, kb.-i ivterjedelmét /40.000 "n"-es szerzői ivben/, a kézirat elkészítésének határidejét, a gondozó intézmény címét;

b/ rövid 2-3 soros indokolásban

- a javasolt mű melyik kutatási tervhez vagy témához kapcsolódik,
- az osztály tervén illetve az egyes tudományágakon belül miért választották az egyes művek közti arányt /monográfia, anyagközlés, fordítás, intézeti kiadvány/,
- a fordítást személy szerint ki javasolta és megjelentését mi indokolja.

4./ Az Akadémiai Kiadó az 1959 évi tervben és tartaléktervben szereplő művek egyedi kalkulációját is közölje.

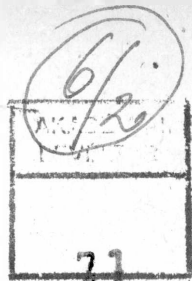
Budapest, 1958. július 4.

/Csűrös Zoltán/
akadémikus

a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság
titkára

Vizma az Aut.-nak

J a v a s l a t

a Történelmi Szemle c. folyóirat megjelentetésére

A II. Osztály vezetősége jóváhagyta és támogatja a Történettudományi Bizottság kérését, mely a Történettudományi Intézet Értesítőjének "Történelmi Szemle" című folyóirattá való átszervezésével kapcsolatos. Az intézeti Értesítő 1956-ig a Művelt Nép Kiadónál jelent meg. A Bibliotheca Kiadónál azonban a kiadvány további megjelentetése nem lehetséges. A Történettudományi Intézet ezért az Akadémiai Kiadónál szeretné a jövőben a folyóiratot kiadni. A folyóirat tükrözné az Intézetben folyó munkát, a kutatások eredményeit, kisebb cikkekkel, közleményekkel, élénk vitarovattal számot adna a külföldi tudományos eredményekről és a külföldi történeti folyóiratok rendszeres bibliográfiáját nyújtana. A Kiadó az előzetes számvetések alapján évi 32.000 Ft szubvenciót lát szükségesnek, 4 darab nyolc ives szám megjelentetése esetén.

Egyes szám ára 10 Ft, évi előfizetési ára 32 Ft lenne. Az Intézet nagyszámú cserepéldány megvásárlását vállalná. A Művelődésügyi Minisztérium szükségleteit is figyelembe véve, ezer példány megjelentetése javasolható. 1958-ban két szám megjelentetését a Történettudományi Intézet szubvencionálná, erre a célra 25.000 Ft biztosítva van. 1959-re a kiadvány az előfizetési rendszerből adódóan az Intézettől szubvenciót nem igényelne és lehetőség nyílna arra is, hogy a Kiadó számára se jelentsen szubvencióigényes kiadást.

Kérem a fentieket figyelembevéve, az Akadémiai Kiadót szíveskedjék utasítani, hogy az ezévi számok megjelentetését biztosítsa és a szerkesztőkkel /Történettudományi Intézet, Laczkó Miklós és H. Balázs Éva/ a kapcsolatot sürgősen vegye fel. Kérem továbbá, hogy a jövő évtől kezdődően a kiadványt akadémiai folyóiratnak elfogadni és a kiadói tervbe beállítani szíveskedjék.

Budapest, 1958. május 21.

32.000
25.000 aut. /
7.000 kiadó

Szabó Imre sk.
akadémikus
osztálytitkár

A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság javaslata:

A Bizottság egyetért a Történeti Szemle Akadémiai Kiadónál történő megjelentetésével oly módon, hogy a hiányzó szubvencióösszeget az Akadémiai Kiadó biztosítja. Amennyiben az intézet az évi 25.000 Ft. támogatást valamilyen ok miatt megvonná, a folyóirat megjelentetése nincs biztosítva.

Budapest, 1958. július 4.

Csűrös Zoltán
akadémikus
a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság
titkára